

ábhair

Ábhair agus a n-ainmneacha

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh trí réad mistéireach laethúil amháin a choinneáil in airde agus fiafraí de na daltaí cad as a bhfuil sé déanta. Tabhair isteach an focal ábhar agus cruthaigh bailiúchán oibre de shé chárta ainm le pictiúr, mar aon le réada samplacha (adhmaid, plaisteach, miotal, gloine, fabraic, páipéar). Cuardaíonn na daltaí an seomra ranga i ngrúpaí beaga agus meaitseálann siad réad sábháilte amháin a d'aimsigh siad le cárta. Ansin tagann siad le chéile ag an tráidire comhroinnte chun na réada a d'aimsigh siad a shórtáil agus a ainmniú os ard, agus tusa ag bogadh na réad.

Cuspóirí foghlama

- Ábhair choitianta atá le fáil sa seomra ranga nó sa scoil a ainmniú: adhmaid, plaisteach, miotal, gloine, fabraic, páipéar
- Réad a aimsiú agus a rá cén t-ábhar as a bhfuil sé déanta den chuid is mó
- Cabhrú le lipéid a chur ar na réada a aimsíodh ar an tráidire comhroinnte ábhar

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

Priontáil sraith amháin de na sé chárta ainm ábhair. Bailigh réada samplacha (bloc adhmaid, cupán plaisteach, spúnóg mhiotail, próca déanta de ghloine cheart, cearnóg fhabraice, bileog pháipéir) agus glan bord íseal le húsáid mar an tráidire comhroinnte. Roghnach: formhéadaitheoir nó dhó. Marcáil limistéar cuardaigh nach dtéann thar an seomra ranga.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
tráidire comhroinnte nó spás ar bhord íseal do na réada a aimsíonn an rang	1	rang	seomra ranga	clúdach mór de bhosca cairtchláir ar an urlár mar mhata comhroinnte
tráidire bailithe nó ciseán beag	1	grúpa	seomra ranga	mála páipéir láidir nó tobán plaisteach folamh
cártaí ainm ábhair (adhmad, plaisteach, mital, gloine, fabraic, páipéar)	1	rang	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	sé cinn de nótaí greamaitheacha, gach ceann acu le pictiúr simplí mar leid agus an focal ábhair cóipeáilte ó liosta na gcártaí i nótaí an mhúinteora do chéim 2
sraith réad samplach: bloc adhmaid, cupán plaisteach, spúnóg mhiotail, próca déanta de ghloine cheart a choinníonn an múinteoir (nó dírígh méar ar bhfuinneog an tseomra ranga don ghloine), cearnóg fhabraice nó stoca, bileog pháipéir	1	rang	seomra ranga	ná húsáid ach réada atá sa seomra cheana féin agus dírígh méar ar an bhfuinneog don ghloine (ná húsáid próca plaisteach mar ghloine)
formhéadaitheoirí téagartha (roghnach, le haghaidh breathnú géar faoi stiúir an mhúinteora amháin)	2	rang	trealamh na scoile	breathnaigh go géar leis na súile amháin; níl gá le formhéadaitheoir

Pointe sábháilteachta

Ní iompraíonn na páistí gloine. Díríonn siad méar ar an bhfuinneog nó ainmníonn siad an próca atá ar thráidire an mhúinteora cheana féin. Coinnigh an ghloine cheart ar thaobh an mhúinteora; limistéar cuardaigh an tseomra ranga amháin.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Coinnigh réad aithnidiúil amháin in airde — bloc adhmaid, cupán plaisteach nó spúnóg. Fiafraigh: Cad as a bhfuil sé seo déanta, dar libh? Glac le gach tomhas go croíúil; ná liostaigh na sé ábhar fós.
- **Focail ábhair an lae inniu:** Coinnigh é seo ó bhéal agus éadrom. Ná tabhair timthriall iomlán (cárta + sampla + frása gearr + méar amháin dírithe faoi smacht ar rud sa seomra) ach do dhá nó trí ábhar; don chuid eile, ainmnigh uair amháin iad agus cuir an cárta síos. Iarr ar pháiste amháin nó ar bheirt méar a dhíriú; taispeánann an rang ordóg in airde. Fág na sé cárta ar fad le feiceáil i ndiaidh a chéile don chuardach.
- **Cuardach ábhar:** Sula mbogann siad, abair an leid tosaithe, ansin an riail faoin ngloine, agus ansin an riail faoi shealaíocht. Roinn an rang ina ngrúpaí beaga le tráidire bailithe an ceann. Ná glaoigh ach ar thart ar leath de na grúpaí chun réad amháin a d'aimsigh siad a chur síos agus an t-ábhar a rá; athluaigh an t-ainm agus faigh ordóg in airde ón rang. Siúil timpeall ag fiafraí: Cén t-ábhar as a bhfuil sé sin déanta den chuid is mó? Cén cárta pictiúir a mheitseálann é?
- **Breathnaigh go géar agus ainmnigh:** Cruinnigh an rang i leathchiorcal ag an tráidire comhroinnte. Leag na sé cárta i ndiaidh a chéile; ainmníonn na páistí, bogann tusa na réada. Léirigh uair amháin leis an mbloc adhmaid: crua, línte crainn, adhmaid. Meitseáil réad aimsithe amháin ar a laghad le gach ábhar atá i láthair; líon na bearnaí ó do shraith samplaí. Coinnigh an ghloine cheart ar thaobh an mhúinteora.
- **Ár réada a roinnt:** Iarr ar ghrúpaí nár chuir réad síos níos luaithe é a choinneáil in airde nó méar a dhíriú air agus an t-ábhar a ainmniú. Athluaigh abairtí iomlána: D'aimsigh Ahmed cupán. Plaisteach is mó atá ann. Cuir sampla ullmhaithe leis má tá aon ábhar in easnamh. Críochnaigh le d'abairt féin mar thógálaí faoi adhmaid le haghaidh fráma láidir agus gloine le solas a ligean isteach.
- **Cad a thugamar faoi deara?:** Smaoinigh-péireáil-roinn ar feadh nóiméid amháin, ansin dhá fhreagra thapa. Athluaigh: Tá na rudaí timpeall orainn déanta as ábhair. Inniu rinneamar cleachtadh ar shé cinn a ainmniú — adhmaid, plaisteach, miotal, gloine, fabraic agus páipéar. Dírig méar arís ar an tráidire lipéadaithe má cheadaíonn an t-am.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ainmneoidh nó meitseálfaidh formhór na ndaltaí na réada a aimsíodh mar adhmaid, plaisteach, miotal, gloine, fabraic nó páipéar, agus cuirfidh siad síos iad nó díreoidh siad méar orthu in aice leis an gcárta pictiúir ceart. Bí ag súil le freagraí mar 'cathaoir' nó 'peann luaidhe' ar dtús — athluaigh iad le hainm an ábhair. Tá réada measctha (peann luaidhe le banda miotail) ceart go leor má ainmníonn siad an príomhábhar. Glac le dhá ainm shoiléire agus réad amháin a meitseáladh i gceart mar rath, agus mol iad.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Deir na daltaí ainm an ruda iomláin — is cathaoir í — in ionad an ábhair.** — Athluaigh go séimh: Sea, cathaoir — agus tá an chuid seo déanta as adhmaid. Dírígh méar ar an gcárta pictiúir a mheaitseálann é agus tú ag rá ainm an ábhair.
- **Ceapann na daltaí nach féidir ach ábhar amháin a bheith i réad measctha agus baintear stad astu nuair a fheiceann siad banda miotail ar pheann luaidhe.** — Glac leis an bpríomhábhar agus luaigh os ard go n-úsáidtear níos mó ná ábhar amháin i roinnt rudaí — adhmaid is mó atá sa pheann luaidhe seo.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tairg an tsraith samplaí ullmhaithe ar sheilf íseal ionas gur féidir leis an bpáiste réad aithnidiúil a phiocadh agus é a mheaitseáil le cárta pictiúir in éineacht leat. • Glac le méar dírithe ar an gcárta nó le hainm ábhair aonfhocail; athluaigh tusa an abairt iomlán.	• Spreag iad le linn an chuardaigh: Cén t-ábhar as a bhfuil sé sin déanta den chuid is mó? Cén cárta pictiúir a mheaitseálann é? • Iarr orthu aontú le grúpa atá ag cur réad síos trí ordóg a chur in airde agus an t-ainm a rá i gcogair in éineacht leo.	• Aimsíonn na cuardaitheoirí muiníneacha dhá ábhar éagsúla agus ainmníonn siad an dá cheann ag an tráidire. • Iarr orthu cabhrú le piara cinneadh a dhéanamh faoin gcárta lena mbaineann réad measctha a aimsíodh.

Nasc traschuraclaim

Nasc le teanga ó bhéal — cleachtann na daltaí abairtí soiléire ainmnithe agus tú ag athlua na réad a aimsíodh ag an tráidire comhroinnte.